

MÜHENDİSLİK ETİĞİ

Ozan DÜDÜKCÜ , Özge ÖZEK, Merve ERDEN, Burçin KOCA, Salim GÜNCÜER, Hakan SOLAK
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ JEOGENÇ, DENİZLİ

Bir öğrenci düşünelim ortaöğretimden mezun olmuş üniversite sınavına girmiş

Üniversitede mühendislik bölümünü kazanmış. İşte bu öğrenciye bu noktadan sonra potansiyel bir mühendis adayı yada mühendis diyebiliriz. Bu öğrenci yüksek öğrenimi boyunca müfredatla belirlenmiş pek çok dersi almakla sorumludur. Önceden belirlenmiş bu dersler öyle seçilmeli ki öğrenciyi mühendis olarak tam donanımlı bir şekilde hazırlayabilsin. Ancak günümüz şartlarında üniversite okuyan öğrenciler büyük çoğunluğu lise tekrarı olan derslerle oyalanırken gelecekte kendilerini mühendis olarak bekleyen sorunlardan habersiz bir biçimde mühendis olmaya çabalamaktadırlar. Kendi mesleğini ancak üçüncü ve dördüncü sınıfta tanımaya başlayan öğrenci mesleğini tam anlamıyla tanıyamadan okuldan mezun olmaktadır. Bu mezuniyet sonrasında artık mühendissiniz ve hayatın bu amansız ve çetin ortamında kendi ekmeğinizi kazanmak zorundasınız. Bu şartlar altında mühendislik yapan ve kendisini bir anda piyasanın içinde bulan henüz kendini ve mesleğini tanımayan bir mühendisin nasıl kazanç sağlayacağını bilemiyoruz!!!

Bu şartlara uyum sağlamaya çalışan bir mühendisin sadece aldığı derslerle bu uyumu sağlaması mümkün değildir, iş yaşamını kendi içinde dengede tutan ve mühendislik çalışanlarını denetleyen onlara yol gösteren gerektiğinde sınırlayan kurallar vardır ki bu kurallara mühendislik etiği denir.

Bir mühendisin bir doktor.bir avukat vb diğer meslek guruplarındaki gibi mesleğe ilk adım attığında yapması gereken ilk şey çoğu mühendisin bile haberdar olmadığı şu mühendislik yeminini etmesidir.

" Bana verilen mühendislik unvanına daima layık olacağıma onun bana sağladığı yetki ve yüklediği sorumluluğu bilerek, hangi şartlar altında olursa olsun onları ancak iyiye kullanacağıma; yurduma ve insanlığa yararlı olacağıma; kendimi ve mesleğimi maddi ve manevi alanlarda yükseltmeğe çalışacağıma ve Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı kalacağıma namusum ve şerefim üzerine yemin ederim."

Mühendisin bu yemine meslek hayatı boyunca sadık kalması gerekir. Attığı her imzada bu yemini hatırlamalı ve bu yemine göre hareket etmelidir. Ancak öyle mühendislerimiz var ki bırakın mühendislik etiğini kendine bile saygısı yoktur bazı mühendisleri ne kadar denetlerseniz denetleyin etik dışı davranmaktan kaçınmayacaktır.

Bu piyasa şartlarında bu tür ahlaksızlıklara bir çok örnek vermek mümkündür. Günümüzde bir zemin etüdü yapmak için alınan bir iş sadece raporunu hazırlamak ve ücretini almak için de kabul edilmektedir.

Örneğin etüt için temel derinliğinden alınması gereken zemin numuneleri yüzeyden elle toplanmaktadır, incelenmesi gereken bölgeye gidilmeyerek yapılacak olan yer hakkında veri toplanmamaktadır. Sadece kazanç amacıyla, hiçbir doğru yanı bulunmayan fakat mal sahibine gerekli olan raporlar hazırlanabilmektedir. Ama önemli olan mal sahibinin menfaati veya mühendisin

kendi menfaati değildir. Bu noktada önemli olan tek şey orada barınacak olan ailelerin menfaatleridir. Mühendis imzasını bu yönde kullanmalıdır. Mühendisin imzası değerini yitirse mühendislik mesleği giderek yok olacaktır.

Mühendisin imzasının değerini büyük olması gerekmez mi? O imzanın ucunda binlerce insanın hayatı söz konusu. Sorumsuzca atılan her imzanın binlerce insanın hayatına mal olacağını düşünmek ilk önce mühendisin daha sonra da mal sahibinin görevidir.

Mühendis bu yükün altına hangi şartlar altında olursa olsun girmemelidir. Gerçeği yansıtmayan raporlara imza atan mühendislere sesleniyoruz; onlarca insanın hayatı tehlikedeyseniz sizler evinizde rahat uyuyabiliyor musunuz ? işinizin gerektirdiği kuralları yerine getirebildiğiniz sürece rahat uyuma şansınız var.

Sırf para hırsı ile binlerce insanın hayatını tehlikeye atmak bir mühendise yakışmayan bir davranıştır.

Türkiye genelinde Jeoloji Mühendisleri Odasının belirlediği standartları karşılayacak fiyatlar uygulanmalıdır. Bir çok mühendisimizin uymuş olduğu bu sistem jeoloji mühendisliği meslek onuru açısından büyük önem taşımaktadır. Böylesi bir ücretlendirme hem işin gereğinin yapılmasını, hem de mühendislerin arasındaki haksız rekabeti azaltarak, hakkaniyetli bir paylaşım sağlayacaktır. Ancak bazı mühendislerimiz bu karı maksimuma çekmeye çalışmaktadır. Bunu başarabilmek için tek bir yol vardır; havuz sistemine uymayıp fiyatta kırım yaparak masrafları en aza çekmektir. Bunun sonucunda hem daha çok rapor düzenlenir hem de kar payı çok daha üst seviyelere çıkar. Bu davranış etik dışı olmayıp diğer mühendislerin de rızasına göz dikmektir.

Her mühendisin geçindirmesi gereken bir ailesi vardır. Her mühendis evine eklemek götürebilmek için çabalar. Mühendisler bu sorumluluklarını yerine getirebilmek için zor olan hayat şartlarıyla savaşırken ahlak dışı davranarak diğer mühendisin rızıklarını çalması doğru mu? Peki bunu engelleyebilmek mümkün mü?

İnsanı engelleyen tek yer vicdandır. Mühendis önce vicdanı ile barışık ve etik kurallarına bağlı olması gerekmektedir. Bunun sonucunda her mühendis geçimini rahatça sağlayabilir, insanlar mühendis hatasından doğan nedenlerle yaşamını yitirmeler.

Bir ülkede her şeyi kanunlarla belirlemeye çalışırsanız .bunu bütünüyle başarma şansınız yok denecek kadar azdır. Bazı şeyleri insanlardan beklemezsiniz. Şu sözü unutmamalıyız ki;

"Yasanın yasaklayamadığı şeyleri utanma yasaklar" (Seneca)